

DÜŞÜNELİM

- Dünya'nın hangi kısımlarını görebiliyoruz?
- Dünya'nın hangi katmanlarında yaşam vardır?

Dünya, canlıların yaşamasına imkân veren üç tabakadan oluşur. Yerküre dediğimiz bölümün görünür kısımları; **hava katmanı**, **su katmanı** ve **kara katmanı**dır. Yaşam bu üç katmanın içinde gerçekleşir.

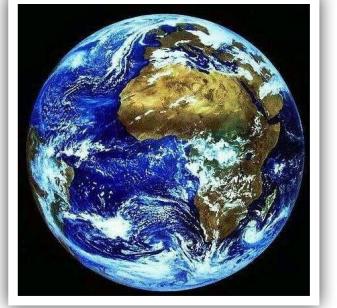
Uçan kuşlar, balıklar, insanlar, solucanlar ya da bitkiler bu bölümlerden bir ya da birkaçında varlıklarını sürdürürler.

Kara Katmanı (Taş Küre)

İnsanların, hayvanların ve bitkilerin de içinde olduğu birçok kara canlısının yaşama alanı olan bölümdür. Canlılar kara katmanında beslenir, çoğalır, barınır ve yaşamlarını sürdürürler.

Kara katmanı; dağları, ovaları, vadileri, yaylaları, deniz ve okyanus tabanlarıyla bize çok geniş bir alan gibi gelse de, Dünya'nın sadece $\frac{1}{4}$ 'i (dörtte biri) kadardır. Bu katmanın en kalın yerleri yüksek dağların olduğu bölümlerdir. En ince kısımları ise okyanus tabanlarının olduğu çok derin çukurlardır.

Deprem, erozyon ve toprak kayması bu katmanda oluşur.

Volkan

Deprem

Toprak Kayması

Su Katmanı (Su Küre)

Okyanuslar, denizler, göller, ırmaklar buzullar ve yer altı sularını içine alan katman Dünya'nın su katmanıdır. Yerkürenin $\frac{3}{4}$ 'ü (dörtte üçü) sularla kaplıdır. Su, tüm canlılar için hayat kaynağıdır. Dünya'nın su tabakası binlerce hayvan ve bitkiye ev sahipliği yapmaktadır. Bu canlılar suyun içinde yaşamını sürdürür. Ancak Dünya yüzündeki hiçbir canlı için susuz bir yaşam düşünülemez.

Tüm canlılar için çok önemli olan su, karalarda yaşayan canlılar için sadece tatlı su olduğunda kullanılabilir durumdadır.

Dünya'daki suların yüzde 97'si tuzlu su geriye kalan yüzde 3'ü ise tatlı sudur. Tüm tatlı suların $\frac{3}{4}$ 'ü (dörtte üçü) de buzulları oluşturur. Bu durumda içme suyu olarak kullandığımız tatlı su oranının oldukça az olduğunu görürüz. Bu nedenle de suyun tasarruflu kullanılması ve boşa harcanmaması çok önemlidir.

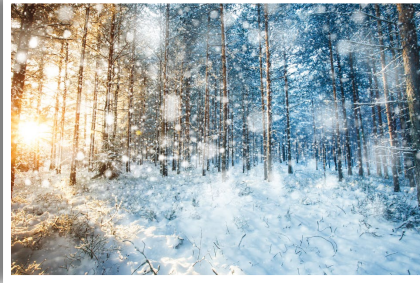
BİLGİ SANDIĞI

Tatlı su denilen içme suyu boşa harcanmayacak kadar değerlidir.

Hava Katmanı (Atmosfer)

Yeryüzündeki kara ve su katmanını çepeçevre saran gazlardan oluşan tabakaya **hava katmanı (atmosfer) denir**. Hava katmanı, kara ve deniz yüzeylerinden başlar, uzay boşluğuna kadar uzanır. İçinde değişik gazlar bulunur ve buradaki her gaz yaşamın devamı için önemlidir.

Yağmur, kar, dolu, rüzgâr gibi hava olaylarının tamamı hava katmanında meydana gelir. Dünya'yı çepeçevre saran atmosfer, Güneş'ten gelen zararlı ışınları keserek canlılar için uygun yaşam ortamı oluşturur. İçinde bulunan oksijen gazı sayesinde canlılar hayatta kalır.